

Hirdetési feltételek:
 Egész évre . . . 6 ft. —
 Fél évre . . . 3 ft. —
 Évesjegyre . . . 1 ft. 50 kr.
 Előzetes lebet, csapán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 A lap szerkesztésére s a nyilatkozatra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetési díja:
 Öt hasábos peti sor . . . 5 kr
 Helyeg minden beiktatásnál . . . 50 kr
 Nyilatkozat garmond sora . . . 20 kr
 Hirdetéseket felvevő a kiadó. Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan eszközöltnék.
 Előzetes díj pénznek, reklamációt és hirdetések a kiadónak intenzív.

politikai, társadalmi és közgazdászati hetilap.

Nyittelel.

A nógrádmegyei gazdasági egyesület ügyében.

V.

Jól tudom én azt, hogy a mostani szigorú helyzet, — melyben mezőgazdaságunk a hallatlan pénzükrőség és terméketlenség miatt sanylik, — nem igen alkalmas arra, hogy bármilyen csekély áldozatot kívánó vállalat ajánlatba hozassék. De viszont azt is tudjuk a múlt időkől, — pedig a múlt a jövőre támaszkodik, — hogy a legüdvösebb események mindig azon időben születnek, és érlelődnek, midőn a nehéz idők az embereket a jövő iránt aggodalomba ejtetik. Gondoljunk csak vissza az 1791. 1825., 1848. és 1867. évekre, melyek politikai életünkben kisebb-nagyobb mértékben korszakot képeznek, — mind ezen évek vívmányai az azokat megelőzőt nehéz időkől veszik eredetüket.

Igy van ez gazdasági tekintetben is, mit könnyű lenne számos példával igazolni. De hogy hosszadalmas ne legyen, csak egy párt hozok fel: a hol a mezőgazdasági munkák kezében hiányt nem szenved, ott a kézi munkát pótló gépek kevés vagy semmi figyelemben sem részesülnek. De ha a szükséges kézi munka hiányzik, áldozattal is megszerzik a gépeket. A hol elegendő erdő van, ott erdei fák ültetésére nem igen gondolnak, de ha az erdő megfogy, a nemcsak épületek, de szerszám és tüzi fák dolgában is szükség áll be, akkor a feltétel nagy költséggel is eszközöltetik. — Midőn a megaszokott gazdasági növények jól teremnek, s a gazda szükségét nem lát, akkor az iparnövények termelése figyelmen kívül marad.

Most, midőn az inséges évek egymást ily sűrűn követik, nagy szükség van arra, hogy földje hasznosabbá tételére tegye meg amit tehet. Erre pedig leghatályosabb tényező, a gazdasági egyesületek általános felkarolása.

Minthogy azonban anyagi helyzetünk nem olyan, hogy egyszerre az egészet felölelni, s minden irányban kiterjesztett munkásság által rövid idő alatt sok eredményt elérni lehetne: legtanácsosabb bizonyos egy más után tartani, s lépésről lépésre, de folytonosan haladni tovább és tovább, a szerint amint pénzereje engedi.

Mint minden vidéki gazdasági egyesület, — úgy a nógrádmegyei gazdasági egyesület is a mezőgazdaság minden ágát felkarolva, műkö-

dését leginkább a következőkre terjesztette ki: általános kiállításokat rendezett, — gazdasági növények termelésével kísérleteket tett, — mintajuhászatot állított, — sőt 1865. évi május 23-án B.-Gyarmaton tartott választmányi ülésen egy mintagazdaság felállítására iránti tervezetet is elfogadott, mely szerint egy 124 holdas mintagazdaság az egyet által felveendő költségből lett volna felállítandó. De mivel az a felszereléssel együtt mintegy 18,000 forintba került volna, s annak előállítására kilátás nem volt, — az ugyanazon évi augusztus 8-án Szécsényben tartott közgyűlés a mintagazdaság felállítását jobb időkre halasztotta. Továbbá kiterjesztette figyelmét a gépek terjesztésére is, mint szinte más hasonló hazai egyesületek gyámolítására is tetemes pénzbeli segéllyel járult. (Mind nagyon jó lett volna az, csak hogy sok volt egyszerre.)

Üdvös céljai elérésére belső szervezést akként alakította, hogy az igazgató választmány vezetése alatt működendők az egyesületi osztályok 7 főosztály alatt 14 alosztályra osztotta, u. m.: földművelési, — jószágrendezési és számvetési, — juhászati, — szarvasmarha és baromfitermesztési, — lótenyésztési, — sertéstenyésztési, — szőlőszeti, — pinczekezelési, — kertészeti, — méhészeti, — gépészeti, — építészeti, — erdészeti, — közgazdasági és statisztikai szakosztályokra. —

En ezekre nézve némi módosítást bátorokdnam ajánlani. Mindenek előtt a szakosztályokra nézve azon véleményben vagyok, hogy az országos gazdasági egyesületnek, mely elegendő szellemi és anyagi erővel rendelkezik, — szükséges lehet ennyi külön szakosztályt állítani; de egy vidéki gazdasági egyesületnek, — mely sem morális, sem anyagi tekintetben nincs azon helyzetben, hogy ennyiféle külön szakosztályt működtethessen, — a szakosztályok számát minél kevesebbre kellene lecsökkenteni, mert az erő elforgatása a sikert gyengíti, különben is kevesen lehetnek vidékünkön, kik a mezőgazdaságnak csak egy ágával foglalkoznának, itt az erdőszet a mezőgazdaság egyik ágát képezi, — éppen úgy mint a juhászat a baromfitermesztésnek, a szőlőszet és pincze kezelés a kertésznek és méhészetnek, az építészeti a gépészeti és édes testvére. A közgazdaság és statisztikai szak pedig az egészre kiterjed. Én tehát csak 3 szakosztályt véleményeznék, u. m.: 1-ör közgazdasági, 2-ör kertészeti, és 3-ör baromfitermesztési szakosztályt, s ezekbe osztanám be a

fentebbi ágakat, a szerint amint természeténél fogva egyik vagy másik körébe tartozik. — Ezen szakosztályokat pedig úgy vélném jónak alakítani, hogy minden szakosztályban képviselve legyen minden vidék.

Ezen szakosztályokat én nem óhajtanám sok munkával terhelni, mert emlékeztetnek rá, kik az igazgató választmányának tagjai voltak, hogy a választmányi üléseken sokszor felmerült azon panasz, hogy a szakosztályok nem működnek úgy, mint a tervezetben előjök szabott. A szakosztályoktól csak annyit kellene kívánni, amennyit könnyen megtehetnének, u. m.: figyelemmel kísérnék a vidékükön történő nevezetesebb mozzanatokat a gazdaság minden ágában. Hála a gondviselésnek! Vannak megyénkben minden vidéken jó gazdák, kik a mezőgazdaság terén a korrallal haladva észszerű javításokat tesznek. Egyik a föld okoszerű művelésében, másik a gazdasági növények termelésével kísérletekben, — ismét mások a juhtenyésztés körüli javításokban, mások az okoszerű kertészetben, szőlőszetben, pinczekezelésben, mások a méhészetben, mások a okoszerű gépek használatában, mások a homokterületek, s vízmosások befásításában stb. sikeresen működnek, s melyek méltók volnának arra, hogy mások is utánazzák. De az ut-török, csupa szerénységből, — nem hozzák nyilvánosságra. Ezeket alkalom s időszerűleg a helyszínen megtekinténék, s azokról az illető szakosztályi elnökhöz írásos jelentést tennének. Azokat a szakosztályi elnökök az egyet közlönyében nyilvánosságra hozná. Ez nem kerülne az egyesületnek semmi költségbe, s mégis, — hitem szerint, — több haszna lenne mint a kísérleti termeléseknek, és a mintajuhászatnak volt. Én ezt igen fontosnak tartom. Ugyanis hány-szor megtörténik, hogy egyik másik értelmese és szorgalmas gazda hosszú évek során át szerzett tapasztalatok után olyan javításokat hoz létre, melyeket, ha tudnánk, — sikerrel alkalmaznánk, és nem hozza nyilvánosságra, csak azért, hogy dícséret, vagy kérdés gyanújába ne essék. Sírba viszi magával, s a sok munkába, sok időbe, és sokszor tetemes költségbe került tapasztalás nyomtalanul elvész az emberiségre nézve. De ha az egyet nevében, a szakosztály által arra az illető feladatra biztatnánk, bizonyosan értesít adna az általa azon a téren szerzett tapasztalatokról.

Másik teendőjök lenne a szakosztályoknak a mezőgazdasági statisztikai adatok összegyűjtése. Tudjuk

hogy most már a belügyministorium kebelében egy országos mezőgazdasági statisztikai osztály van alakítva, mely az ország minden vidékéről a mezőgazdaság minden ágából össze gyűjti a statisztikai adatokat. — Amely megyékben a gazdasági egyesületek működnek, ott egyenesen azokhoz fordul a statisztikai adatokért, mint a melyek leginkább vannak érdekelve. De a hol gazdasági egyesület nincs, vagy ha van is, de nem működik, ott a közigazgatási hivataloktól kénytelen azokat beszerezni. Távol van tőlem a gondolat kétségbe vonni az így felterjesztett adatok hitelességét, de mégis úgy hiszem, maga a gazdaközönység tudhatja azt legjobban, hogy mi a termései eredmény az ő vidékén.

A kertészeti szakosztályra valamivel több teendő vár, mert a fentebbi teendőknél kívül egy felől az egyet fűszere feletti felügyelet az ő teendője lenne, más felől a megye területén tenyésztés alatt lévő borszőlőfajok névszerű összeállítására szinte az ő körébe tartoznék a végre, hogy az évek óta sürgetett országos szőlőszeti nomen clatura számára megyénkbeli is beszereltetnénk a borszőlőfajok descriptiv névjegyzéke.

Az egyet fűszere a kertészeti szakosztály egy, — az egyet kert közel szomszédságában lakó szakértőből alakított kertbizottság felügyelete alá bizná, mely kertbizottság felügyelne arra, hogy a kertész az előbe szabandó módon járjon el, — továbbá a gyümölcsfa ojtványokat, s akácfa csemetéket megvásárolván, jegyzékbe venné, az eladásnál a megrendeléseket elfogadná, s kiutalván nyozná, — a készlet azon részét, — mely a megrendeléseken túl felmaradna, — árverés útján eladná, s a beszédett pénzt az egyet pénztárba beszereltetnák.

Végre a szakosztályok vidéki tagjai megbízhatók lennének azzal is, hogy vidékeiken az egyetnek minél több tagot gyűjteni igyekezzenek, s az egyet tagoktól az év legalkalmasabb részében, — például ősszel, — a tagsági díjakat térítvény mellett beszedjék, s az egyet pénztárba beszereltetnák. E végre, hogy a pénzkezelésben zavar ne történhessék, nyomtatva az olókság annyi darab nyugtát, a mennyi az egyet tagok száma, azokra az egyet pecsétje ráütetnék, s a megyebeli minden körjegyzői járás kebelében egy-egy szakosztályi tagnak annyi darab nyugtát adnák át, a hány tagja van az egyetnek azon körjegyzőség terüle-

ten. Tagdíj díj felvételkor mindenik tagnak egy nyugtát, a pénzfelverő szakosztályi tag saját aláírásával el látva átadna. — A legközelebbi szakosztályi gyűlés alkalmával beszámolna a becsületes pénzes, a az általa törvény mellett át-ett nyugtából azokkal, melyek a netalán fixálni kélekedő egyleti tagok által ki nem váltattak. Hogy azokkal továbbra mi történjék, az igazgató választmány határozná el. Így a fizetés a tagokra néve megkönnyítették, a a pénztárnok munkája sokkal kevesebb lenne, anélkül hogy a pénzkészletbe zavar támadna.

E szerint a szakosztályok olyan közvetítő szerepet vinnének az egyletben, miszerint egyfelől az egyletet, — mint előfát a gyökörzet, — a nép minden rendű és rangú rétegeiben elágazásuk által táplálnák, a gyümölcsözőre segítők, másfelől az egylet működésének jótékony hatását a lakosság minden rétegére szét árasztanák.

Teljes szakosztályi gyűléseket tartani elég lenne évenként kétszer, u. m.: ősszel és tavasszal az igazgató választmány ülésével egyidejűleg úgy hogy egyik a másikkal össze függésben lenne.

Ami a gazdasági kiállításokat illeti, azok igen szükségesek és hasznosak, de pénzbeli jutalmazások nem fellelnek meg a céljuk, amint azt a gazdasági egylet 1867. auguszt. 5. tartott választmányi ülése jegyzőkönyve szerint maga a választmány is elismerte. — Csekély véleményem szerint legcélszerűbb az örökös osztogatás, de azt minél többet kellene kiosztani, úgy hogy a ki csak vala mennyire értékes gazdasági terményt, vagy eszközt állít is ki, megkellene neki szerezni azon örömet, hogy a kiállításról maradandó emléket vigyen haza. Ezt többre szokták becsülni, mint a pénzbeli jutalmakat, vagy dícsérő okleveleket. — Nem is kerül nagyon sokba, mert p. o.: 50 darab ezüst érem (új ezüsből) és 50 darab bronz-érem kiállítható 100 forintból. A mi csekély költségbe az egyletnek a kiállítási helyiség kerül, azt a látogatási díjakból nagy részben visszakapja.

A termelési kísérlet, mint szinte a mintajuhászat, mint fontebb is előadtam, egyszerűen mellőzendők. Mita gazdaságok állítása pedig az országos intézmények sorába tartozik, van is már több helyen a hazában. Ahoz sok pénz kell, a kevés vagy semmi jövedelem reménylhető utána, főleg az első években.

Más hasonezélő egyletek gyámolítása véleményem szerint azon időre halasztandó, midőn az egylet felvirágzása folytán azt az egylet a maga hátránya nélkül tehetni fogja. — E helyett, — mihielyt az egylet pénze megengedné, jutalmazandóknak látnám azon jó és hűséges cselekedet kik legrégibb idő óta, és hűségesen szolgálnak egy vagy más gazdánál. Ez igen jó hatással lenne a cseledek állandósítására. —

Összevonva az eddig előadottakat, az egylet teendőiben e következő sorrendet megállapítandónak: mindenek felett:

1-ő teendő lenne az egyleti faiskola felállítása a fentebb előadott módon, amennyire lehet minél több árvagyermeknek kertmunkásokká képzésével összekezdve. —

2-ik teendő lenne a kiállítások rendezése ezüst és bronzérmek osztogatásával. —

3-ik teendő lenne, ha az egyleti pénztár megbírná, az egy helyen legrégibben szolgáló hű cseledek pénzbeli jutalmazása.

A további teendőkre nézve maga a gyakorlat megmutatná az utat.

Észrevehette a figyelmes olvasó, hogy tervezetemben az erkölcsi hatás számára nem csekély tör van juttatva az egyletnek.

Hátra van még, hogy az egylet hivatalnokairól, a titkár és pénztárnokról tegyek pár szóval említést.

A hatvanas években működött gazdasági egylet tetemes fizetésekkel látta el a titkár és pénztárnokot. De nem is ok nélkül, mert működését széles körben indítván meg, nem csekély teendő várt mindenikre azon esetben, ha az egylet úgy megerősödhetett volna amint egyelőre reményleni lehetett. — De ha az egylet kisebb körben mozog, ha a fent leírt módon kezdetben csak egy-két irányban indítja meg működését, — ha a szakosztályok tagjai közvetítik a tagsági díjak befizetését, a a pénztárnoknak nagyobb összegekben adják át. — akkor a titkárnak és pénztárnoknak nem sok teendője lévén, — úgy hiszem csekély tisztelet-díj mellett is körülnek olyan buzgó ügybarátok, kik azokat egy időre elvállalják.

A mi végre az egyleti közlönytilleti, ha a „Nógrádi Lapok“ hazafias őrzelmű szerkesztője becses lapjában azon tért. — melyet eddig a heves párt-polemiák foglaltak el, — átengedi az egyleti közléseknek, az bőven elég lesz, és azért nem fog oly magas díjt kívánni, melyet az egylet meg nem bírhatna. —

Záradékol megjegyzem, hogy e töredékes közleményeknek nem az volt céljuk, mint ha én Nógrádmegye értelmiségét oktatni vagy buzdítani akartam volna. Erre én magamat sem képesek, sem jogosítottnak nem érzem. Hanem tettem ezt egyedül azért, mivel több másokkal együtt én is azt óhajtom: Vajha Magyarország, — vagy legalább annak ezen vidéke, — melyen mi lakunk, — minél előbb olyanra lenne, mint a szép Belgium, melynek határában már eddig is több nemes faj gyümölcse van elültetve, mint a hány forint statusadósága van! — Mikor lehet ezt Magyarországról elmondani? — És Belgium ezen bámulatra méltó nagyszerű vívmányt

egyéb tényezők közt leginkább a társulati azollom magas fokra fejlődésének köszönheti. —

Surány, 1874. márt. 18.

Oroszi Miklós.

Nógrádmegye rendkívüli közgyűlése.

Gróf Gyurky Ábrahám főispán márt. 24-én délután délután foglalt el az elnöki széket felemlíti, hogy Nógrádmegye az inség ügyében kifejtett összefogó tevékenysége mind a kormánytól, mind országazerte a legnagyobb elismerésben részesült a hogy a kormány legújabbán, az ország törvényhatóságaihoz intézett leiratában is Nógrád- és Gümör megyét e tekintetben utánzó példaként említi ki, a örvendtes tudomásul adá, hogy a kormány 50,000 forintnyi segélykölcsönt engedélyezett, mit annál készségesebben kell fogadnunk, minthogy az nem mint kérve volt, két és fél, de négy évi törlesztés mellett adatik, minthogy azonban a kiállítandó kötelezvényre nézve a megye alispánjának némi aggályai voltak, ennek kérelmére a rendkívüli közgyűlést egybehiva megnyitja.

Vörös Pál alispán előadja, hogy noha a nov. 25-iki közgyűlés részletesen intézkedett a felveendő kölcsönre nézve, a kiállítandó kötelezvény alaki részét illetőleg aggályai merültek fel, minthogy az engedélyezett 50,000 forintnyi kölcsön a gyűlés összes bizottmányi tagjainak jóttálása mellett adatik, miért is szükségesnek tartotta e rendkívüli közgyűlés összehívására főispán a méltóságot felkérni.

Olvasatott a belügyministeriumnak f. é. márt. 13-án 5721 sz. a. kelt a munkaköpes inségcsak közmunkák általi felségelésére, a törvényhozás által megszavazott egy millió forintot utalványozó a ezen kölcsönről kiállítandó kötvény mikénti szerkesztését körvonalozó a megszabó intézménye, melyben egyidejűleg az uttal 15 frt. felvételére a a megye községe a felolvasott kötelezvény szabályszerű kiállítás után feljogosítottatik, kijelentésével annak, hogy ezen összeget a múlt 1873 évi november 23-án tartott rendes közgyűlésben részt vett a a kért kölcsönt megszavazó bizottasági tagok jóttálása köteleztetvén, azok növjegyzékének ugy a kötv.

*) Épen most olvasom a „Földművelési érdekeink“ című gazdasági szaklap utolsó számában, hogy a szegedmegyei gazdasági egyesület a részvények kibocsátására szándékozik egy mintaszerű és gyümölcsözőt telepet állítani, kevés elterjedéstől, melyet én a 2-ik mód alatt előadtam. O. M.

TÁRCZA.

Köny ragyogott

(Ajánlva G. K. kissezonynak.)

Köny ragyogott szép kék szemedben,
Mint gyöngyharmat az ibolyán.
Middőn először megláttalak,
Szép széke körül kis leány.

Köny ragyogott szép kék szemedben,
Middőn bevallád, hogy: szereted,
S érzem, hogy a szent vallomásnak
Boldogító szövege — ez!

Köny ragyogott szép kék szemedben,
Middőn kisértet csküvél . . .
Igen, igen, a drága könyved
Még most is emlékemben él.

S most, hogy enyémek mondhatlak, nem
Bánom, könyvemél, angyalom!
Mint harmatot a bő napengár.
Könyvedet felcsókolom.

K.—B.—

Egy végzettaljes lovaglás.

(Németből: —y. —r.)

II. rész.

Folytatás.

Csendes kopogás szöke meg szöke.
„Constant! kopog, tekinted meg, mit
akar, nem engedem többé ez orien magam
szöke szöke!”

A tábornok az előszobába ment a néhány percz múlva visszatért.

„Sire,” jelentő, „épen most érkezett meg habfűde lovon de Rosly Charles hadnagy, Rosly tábornok unokaöccse; igen fontos ügyben kihallgatást kér egy perczre.

Kétségkívül tudott Rosly tábornoktól, ez már más,” mondá a császár; „hadd lépjen be a hadnagy.”

Rövid idő múlva Rosly Charles lépett a császár szobájába.

Napoleon irássalán magas ezüst tartóban égő gyertya fénye megvilágította a császár tekintetét nyílt, beható szemével; az ifjú megjelenése, ki először állt e mindenható szemek előtt, kellemes benyomást látott a hatalmas császárra gyakorolni.

Nemde Rosly tábornok megbízásában jó? kérdé.

„Nem, sire!” felelé a hadnagy tiszteletteljesen.

„Nem? Ki küldi tehát?”

„A tisztelet, sire! — Nagybátyám, a tábornok, életmi szerek beszerzésére küldött — csapatomat egy hű barátom vezérlete alatt hagytam és ide sietek —

A császár összeháztá homlokát.

„Tehát rendezte,” mondá röviden, „ugyanazok szép ajánlat ügyéhez; azonban mindegy, én itt van, szöke tehát — Bertrand tábornok maradhat.”

Charles megkezdé. Félelem nélkül, de a tisztelet egy perczre sem lépte át, fejté a császár előtt az eseményeket, melyek a legközelebbi múlt napokban a Lichtenthalban történtek. Napoleon a legnagyobb

hallgatás beszédét. Middőn azonban a hadnagy bevégzé, fölkel székéről és Bertrand tábornokhoz fordulva, mondá:

„Nos, tábornok, mit szöke hozzá, ha erkölcsi oktatásait azonnal fogadtatnám? — Ezen Lichtenthal asszony egy tekintélyes személy, mondá ön, nemde?” fordult az ifjú hadnagyhoz.

„Nem mindig a legnagyobb tisztelettel említtetik, sire.”

„Eh bien, így barátságos fogadtatásra számíthatunk,” mormogá a császár magában, és irássalán lépve, néhány sor irt egy fehér lapra, mit saját kezével pecsételt le és átadá a hadnagnak. „Ön kitűnő lovag,” mondá, „ha lova nem bír a szél gyorsaságával; azonban lehet, hogy a visszautat nem állja ki, azért Bertrand tábornok gondolkodni fog egy pihent lóról, melyen kellő időben elérhesse a várost. Még egyet azonban, — ön csapatjától való eltávolozása által vétett a fegyelem ellen a ezért bünhődnie kell, mihielyt tehát ezen iratát Rosly tábornoknak átadja, hirtőnbe megy a ott marad, míg én magam holnap vagy holnapután oda érkezem. Most pedig nyitassa lovát, ha védenézet meg akarja menteni.”

Néma kérintéssel elbocsátatták az ifjú hadnagy Bertrand tábornoktól kísérve a várudvarba ért a néhány percz múlva elrohant a sötét éjben, hogy lova patkója alatt szöke a föld.

„Jöve, Melanie, jöve!” kiáltá a csendes éjji légbe, mintha a szél elvinné a hirt a városba, a legnagyobb fájdalom helyére.

A szomorú nap fölvirradt. Derült g. rivali szöke a földet, mintha nem is történnének semmi szomorú itt alant, míg a fényes sugarak szöke ragyognak, — és mégis vannak szöke, melyek homályát semmiféle napengár sem képes megvilágítani.

A kisded családi körben körben menekinek sem zár le szemét az éjben át a nyugalmat hozó álom. Nem kétségbeesett jajpauzások között, de annál gyötrőbb lelki nyugalommal visszatartották át együttesen a hosszú kínos éjszakát. Csak Lussan látszik észrevehetőleg nyugtalannak; gyakran felngrott helyéről a az ablakhoz futott, de mindannyiszor szöke tört vissza.

Egy órával előbb az elítelt egy lelkes lelki vigaszt nyerte támaszul; a csendes lelki ténykedés véget ért a arczán a lelki béke bő kinyomatával tért vissza Armand a család körébe.

„Kibékültem teremőmmel,” mondá: közelget az óra, melyben meg kell előtte jelennem, nyugodtan megyek. Nem nehéz a halál, ha vannak szöke, milyenekkel én bírok, kik gyászolják az elköltözöt . . .

Megállt, — benső meghatottsága legyőzéssel fénygeté őt.

(Foly. köv.)

vényben leendő melléklékse valamint külön feltevése is elrendeltetett, végül pedig a munkaképtelenek eltartására kért 3000 forintot illetőleg a megye bizottságának jóváhagyása mellett kölcsönképen áttartványozhatók kiállításra helyezve, annak felvétele iránti nyilatkozat feltevéseket rendeli.

Az állandó választmányának erre vonatkozó a felolvasott véleménye elfogadtatott, mely szerint az 50 ezer forint kölcsön költséggel fogadtatik a az e tárgyban eddig hozott bizottsági végzések epésben tartása mellett az alispán utasított az intézményhez csatolt mintaszerinti kötvényalírása, a pénz felvételére a a hozott határozatok értelmében intézkedések megtételére; ellenben a csak kölcsönképen adni szándékozott 4000 forint segély, miután az felesleges volt, igénybe nem vétetik.

Huszár István egészben elfogadja az állandó választmány végzését, azonban minden félreértés kiküszöbölése tekintetéből határozatilag kívánja kimondani, hogy noha a jóváhagyás az összes jelenlevő bizottsági tagokra hárult, ez által a mult gyűlés alkalmával egyesek által az aláírt üszagek erejéig terjedő jóváhagyás nem szűnt meg, hanem igen is érvényes mégpedig most már az obligába vont bizottsági tagok ellenében, illetőleg javára.

Gróf Győrky Ábrahám, baszólólag nyilatkozik, a kézzel örömmel vállal az aláírt 10,000 forint erejéig jóváhagyást a megyei bizottság ellenében a egyszerűsített szükségességnek látja, hogy a nyert kölcsönt kölcsönvető nyilatkoztva, a hiányzó 50,000 forint hitelt iránt a kormányhoz kérvényezzünk.

Forgách Antal gr. szintén osztja Huszár véleményét, miután nem az volt a kérdés, hogy kiknek, de hogy mi okból álljunk jól. Ő szintén kívánja a hiányzó 50,000 forint kinyerését, miután a szükséglet a mult gyűlés hiteles adatai alapján számít ki, az volt a minimum a attól el sem térhetünk, a azt annál inkább igénybe kell vennünk, mint hogy a feltételek igen előnyösek a és által oly helyzetbe jutunk, hogy utainkon egyszerre tetemes javulást és kiépítést eszközölhetünk.

Jessenáky Dandó a másik 50 ezer forint csak a mutatkozó szükséghez kepest, részleteként kívánja igénybe venni, a ha a feltétlen szükség megszűnik, nem látna indokoltnak a további igénybe vételt, miután a felveendő kölcsöntől kamatot fizetendünk.

Az állandó választmány véleménye elfogadtatik.

Somoskő Jánosnak, kérvénye, vagy u. n. indítványa mely szerint a medvesen keresett út építését indítványozza a kölcsönből, tekintetbe nem vehető, miután már a mult gyűlés meghatározta a munkába veendő utvonásokat, a mert azon ut mint közúti, a vicinál munkaszerből építhető ki, amennyiben azonban Somoskő magát, mint a közúti elbőke írja alá, mely kifejezés az 1870. évi közúti törvény intézkedéseivel ellentétes, a a mennyiben érintve van, hogy a közúti tisztviselőt soha sem lát, járási szolgabíró ezen körülményekre vonatkozó indokolt jelentéstételre utasítatik.

Gyűlés vége 10 óra felül.

Az ipolyi malmok

ügyében közelebb kell alispáni intézkedést egész terjedelmében közöljük:

Az ipoly szabályozása vizárlati uton való elintézésének kérdése, mult évi július 27-re az összes ügy a megyei, mint az összes Hontmegyei ipolymenti birtokokok megnevezésével tartott értekezleten elejtetve, a Nagyméltóságú közmunka és közlekedési miniszterium pedig 1873 november 26-án 15,281 szám alatt a szakali malom ügyben kimondván azon elvet, miszerint egyes kártékony malomgát eltávolításának kérdését az egész ipolymenti szabályozásának kérdéséről függővé tenni nem lehet; ezen előzmények után, amennyiben az összes ipolymenti malmok gátjai kártékonyak ellen, részint külön-külön részint általánosságban a megye közönsége előtt panaszok emeltek, az elnökség megyei főmérnöknek az egész völgy lejtmerését köteleseggel tette,

mely munkálatimmár elkészülvén, be állott a ideje annak, hogy minden egyes malom gátjának kérdése külön-külön a 840. X. t. alapján küldöttügyi vizsgálat tárgyává tételék, s arról a szak vélemény, illető érdekelt felek meghallgatásával, kiknek szabadságukban áll részükrol is szakfőnököket alkalmazni, beértesítések. —

Hogy pedig ezen terjedelmes, de az illető birtokosok anyagi jó létére annyira döntő befolyású ügy, a legközelebb tartandó rendszerezés tavaszi megyei közgyűlésig elhatározásra előkészíthetessék, időnyerés végett az eljárás időhatárait, valamint azokról jelen határozat kiállása mellett az érdekelt feleknek értesítését az elnökség jónak látta, a központból teljesíteni, megjegyezve, hogy amennyiben a Hontmegyei határos ribai malomgát megvizsgálásához, valamint a Szelestenyhez, mely egészben Hontmegye területén fekszik, a két megye vegyes küldöttiségének eljárása szükséges, különösen ez utóbbira nézve az elhatározás joga is, egészen Hontmegyét illeti, ez okból szelestenyi malom körüli eljárásra egyedül javallatnak tekinthető határnap elfogadására Hontmegye alispánja azzal megkérdendő: miszerint Hont megye küldöttiséget megjelölt napokon való közreműködésre utasítani, a arról a szelestenyi malom ügyben érdekelt birtokosokat értesíteni sziveskedjék. —

Az egész megyén t. i. azon ponttal, melytől kezdve az Ipoly malmok gátjai mint kártékonyak ellen panaszok fenn állanak, az vonuló illetőleg Hontmegyével a megyét határosan érintő folyamán ez idő szerint fenn álló összes malmok gátjainak megvizsgálása szükségeltetve, amennyiben ez a szakali, ludányi, halászi, kúti, pöstenyi, és pösti malomgátok tekintetében már megtörtént, a az ügy egyedül közgyűlési határozatra vár, ez uttala törvényben körvonalozott küldöttügyi eljárás, a ribai, b. gyarmati, szelestenyi, patvarézi, varbói, hugyagi, busai, tarnóci, kalondai, rapi, terbelédi, lázi, és galsai malom gátok megvizsgálására lesz fogantatva veendő, az eljárásra a határnapok, minden határnapon reggeli 9 óráig, megjelenési helyül pedig magát a malom helyiségét érve, köveikézőleg alapítatnak meg:

A ribai malomra nézve f. é. április 20.
A b. gyarmati " " " " 21.
A szelestenyi " " " " 22.
ez utóbbira nézve felteve, hogy Hontmegye alispánja a határnapot elfogadja, arról értesíteni szives lesz. —

Ezen három malomgát megvizsgálásával részint önálló, részint Hontmegyével vegyes küldöttiség képen leendő eljárásra Huszár László, és Szencsényi Emil bizottsági tagok, Halászi Ferencz tiszt: főmérnök, esetleg Augyal József mérnök, és Szerény Gábor szbíró küldetnek ki.

A patvarézi malomra nézve, április 23. A hugyagira hol az eljárás megkezdendő a a varbóra április 24.

E három malom tekintetében való eljárással Csémiczky Károly, és Ivánka György bizottsági tagok, Halászi Ferencz tiszt: főmérnök esetleg Augyal József mérnök, és Szerény Gábor szbíró bizatnak meg.

A szecsenyi malom megvizsgálására április 25-ik, a busaira április 27-ik napja.

E két malom gátat illető eljárással Balogh Antal, és Szilghey Ferencz bizottsági tagok, Halászi Ferencz th. főmérnök, esetleg Augyal József mérnök, Bakó Imre, illetőleg Szerény Gábor szbírák bizatnak.

A tarnóci malomra vonatkozólag április 20.
A kalondai " " " " 21.
A rapi " " " " 22.
A terbelédi " " " " 23.
A lázi " " " " 24.
A galsai " " " " 25.

Mely utóbbi hat malom gátjai megvizsgálására Károlyi Miksa, és Pokorny Gusztáv bizottsági tagok, Elasztner Ferencz főmérnök, Sallay István szbíró küldetnek ki.

A kitűzött határnapokról a malomra nézve illetékes községekben lakó érdekelt felek, a községi bíró útján, — kik a határnapot a legnagyobb nyilvánosságra hozni, a minden érdekelt féllel aulós felelősség terhe alatt azonnal tudatni kötelesek, értesítendők,

a birtokos és távol lakó érdekelt felek pedig, amennyiben azok illető szolgabírák jelentéseiből kitűnőleg, az elnökségnél tudva vannak jelen végzés közlésével, posta útján tudósítandók. —

Figyelmeztetnek minden érdekelt felek, hogy a megyei főmérnökségnél készen lévő lejtmerés munkálat eredményét addig is megtekinthetik, a netalán érdekükben álló szakfőnökök az eljárás mellett alkalmazhatván, a észrevételeiket megtehetvén, teljesítsék mindazt, mit törvényes jogukban állónak vélelnek, a azon túl, kellőleg nem törőnt kihalgatás tekintetében panaszt ne emeljenek.

Végre a fenn megbízott küldöttiségek oda utasítottak, hogy eljárásaikkal kapcsolatosan figyelmeztet, hol a viz szabad folyásának akadályozása indokolja az Ipoly medrén tapasztalható kanyarulatokra is kiterjeszték, a jelen eljárás mellett különben is megjelenendő érdekelt felek meghallgatásával a észszerű átmészések, valamint azok költségvetése iránt, az ezek eszközzése által érdekelt terület határának megjelölésével, szakvéleményt mondjanak, a minden egy malomra nézve, külön-külön tárgyalási jegyzőkönyvet nyitva, a 840. X. törvény értelmében teljesítendő eljárásról, a minden egyes malom megvizsgálása folytán, a malom gátak károsága, a esetleg eltávolítása felett határozott szakvéleményt terjesszenek elő. Kelt B-Gyarmaton 1874. évi mártius hó 20-án. Veres Pál alispán.

Előfizetési felhívás

"NÓGRÁDI LAPOK"

ápril-decemberi folyamára.

Előfizetési feltételek:

Ápril-juniusi folyamra	1 frt. 50.
Ápril-szeptemberi " "	3 " "
Ápril-decemberi " "	4 frt. 50.

Az első évnegyedről is szolgálhatunk teljes számú példányokkal. Az előfizetési pénzek a kiadó hivatalba, a nyomtatandó példányok iránti tájékoztás a pontos szétküldés tekintetéből ápril hó 5-éig. legerősebben postai utalvánnyal küldendők.

Hirek.

Pulszky Ágost ura a szecsenyi választókerület képviselője választói előtt tegnap tett jelentést eddigi működéséről. Bővebb tudósítást jövő számunk hoz.

Tűz ütött ki e hó 23-án a Hajósi földművelésének egyik melléképületében a a bentlévő rozzant löcrejű cséplőgép elégett, a tűz azonban nem terjedt tovább. Mind az épület, mind a gép biztosítva volt.

Hontmegyei Gyermek szép községnek majdnem fele részét f. hó 24-én délből egy pajtában kiütött tűz elhamvasztotta. Épen orosz vásár lévén a tözsomszéd ipolyágon, a falu majdnem egészen magára volt hagyatva. Egy óra alatt mintegy 30 épület, több ló, tehen, stb. lett a pusztító elem áldozatává. A központból és a szomszéd községekből küldött vízi puszkák és a baba futott lakosok már lényeges segítyt nem nyújthattak. A tűz oka eddig ismeretlen.

Lovagias vőlegény. Egy helybeli lakos leányát, mintegy három hóval ezelőtt R. pálfalusi kereskedő eljegyezte, a egy női arany órával megajándékozta, azonban csakhamar megbánva bőkezűségét azon ürügy alatt, hogy az órát igazítás végett az óráshoz kell vinni, menyasszonyát az utcára esalt a ott kezéből az órát kiragadta a a vendéglőbe futott, hol csak a közbiztonsági községek menték a felbőszült rokonok bosszújától, kik az esetet felfelejtve az órát a bíróságnak adták át.

Az ujonezozás Füleken, Szirakon és Rétszágon végbement, ez utóbbi helyen, a sorozó bizottság több törvénytelen távollévót sorozott be a közbe hadsereghez, kiket rögtön fedezet alatt küldött Losoncra, az eredmény egyebiránt nem volt a legkiegészítőbb, miután a harmadik korosztályból a póttartalékosok sem teltek ki, a honvédséghez pedig egyetlen ujonez sem jutott. B-Gyarmaton a felszólamlás f. hó 30-tól ápril 1-éig tart a az ünnepok miatt csak 7-én folytatódik. Szecsenyben pedig ápril 10-én veszi a felszólamlás kezdetét.

Fegyveres rablók. A sziraki járási bíróság börtönéből megszökött Tózer István ismeretlen cimborájával e hó 11-én a szecsenyi erdőben Király András országi kerület fegyvertől megfosztotta majd Látókere menve ott Péter Annát kirabolta, onnan Braun pilinyi koremsárost látogatták meg, kinek azonban sikerült a szobából kiülni és segítségért kiáltani, — mire a hivatal vendégek, egyik fegyvertől ott hagyva, tovább állottak.

Uj zeneművek. Táborzky és Parsch-nál legújabbban megjelentek: Goldene Melodien Krone Dalok, népdalok és dalművek Bayertől. Ára a két füzetnek 1 frt. 60 kr.

Hymen. Veres Lajos fiatal földbirtokos közelebb vezetí oltárhoz Veres Etelka kinaszonnyal Toldról. — Murányi György Hontmegye központi szolgabírája jegyet váltott Lestár Margit kinaszonnyal Palástól. — Városunkban pedig Sztranyóvsky Luix kinaszonnyal Homolai.

Személyi hírek. Sallay István a füleki járás szolgabírája beadta lemondását. Bakó Imre szecsenyi a Pethő Imre sziraki szolgabírák ellen, mint bizonyos értesülünk, megyénk főispánja vizsgálatot rendelt el, az utóbbi ellen hivatalos teendők mulasztása, Bakó Imre ur ellen pedig azon, általa a boismert törvénytelen takálások miatt, melyekről lapunkban vádoltatott. Főispán ur ömltségének ezen erőlyes intézkedése bizonyára meggyeszerő helyes elismeréssel fog találkozni, miután a közigazgatási érdekek a a megyei tisztikar tekintélyének megóvása, egy a nép tudatlanságával visszaélő aszrolások megszüntetése érdekében az nem csak indokolt, de elkerülhetlen szükségossé vált. Ezen intézkedés felmentvén bennünket a Bakó Imre ur ellen beküldött adatok közlésének kellemetlen kötelezettségétől, azokat a fegyelmi választmányának szolgáltatattuk át.

Gyászhi. Fábó András agárdi ev. lelkész, a magyar academia levelező tagja elhunyt. Mint ember jótékony, igaz, kedélyes volt, mint író alapos, az egyházi és történeti irodalom terén kitartartó szorgalommal dolgozott. Sokat írt Garády álnév alatt a „Budapesti szemlé“-be, a „Pesti Napló“- tárczájába, valamint a Kudinyi Vachottféle „Magyarország“ folyóiratba, melyben „Agárdot és népét“ mintaszerű népmeséi cikkekben ismertette. Agárdon 36 évig lelkeskedett híveinek szeretetteljes ragaszkodásával dicsekedhetve. Állig néhány hónapja még, hogy az „1662-diki országgyűlés“ című nagyobb műve megjelent, a az „Östökös“-ben, melynek állandó munkatársa volt, sok talpraesett szigányadomát olvastunk tőle. Lengjen béke porai felett! — De s e v f f y Titus megyénk közlissetben állott vétéranja mart. 26-án elhunyt Budapesten. Áldás emlékére.

Szerkesztői üzenetek.

M. K. urnak Pest. Igéreted várom.
P. I. urnak Miskolcz. Késő érkezett, küldni fogjuk.
R. K. urnak Sz-Tornya. Jó lesz a küldendő gazdasági értekezet.

Gabnaárak.

B-Gyarmat városában 1874. évi mártius hó 23-án tartott beti-vásár alkalmával. 1 pozs. mérő Tiszta buza 6 ft. 50 kr., 7 ft. — kr. Rozs 5 ft. — kr., 5 ft. 30 kr. Árpa 4 ft. — kr., 4 ft. 30 kr. Zab 2 ft. 30 kr., 2 ft. 50 kr. Kukorica 5 ft. — kr. 5 ft. 20 kr.

Felelős szerkesztő:

Harmos Gábor.

3-10

Ajánlható mindenkinek!
ki szép
női ruhakelméket
jutányos áron vásárolni kíván:
Hamburger Adolf
divatárú üzlete
PEST.
u. i. utca 1-ő szám, Párisi ház.
Minták bárhol ingyen és bérmentve küldetnek és megrendelések utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

Böhm Lipót
B.-GYARMATON

ajánlja a nagyérdemű közönségnek ujjonnan felezerelt s nagyobitott üzletében a legnagyobb választékban s igen jutányos áron kapható s a mostani idénynek megfelelő

ruhakelméit, jacquet- s piquette-szöveget.

Ezenkívül különösen felhívja a közönség figyelmét **rumburgi és hollandi vásongyári főraktárára**, továbbá valódi **prágai keztyűk, nyakkeadók**, nemkülönben **női és gyermekcipők** s minden e szakmába vágó czikk nagy választékára.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

3-3

Nógrádmegye Dolány község határában fekvő, Szécsény város tözomazódásában 260 holdból álló tagosított

majorsági birtok

épületekkel együtt f. évi sz. Mihály napjától haszonbérbe adandó. A feltételek iránt, személyesen, vagy bérmentes levelekben pósta útján értekezhetni: Hontmegyében Ipolyágon lakó Horváthy Kálmán birtoktulajdonossal.

3-3

NAGY-OROSZIBAN

gr. Berchtold Richard

birtokán egy 16 markos, sárga színű teli magyar vörű (ezindéri faj) ménlő 5 frnyi díj mellett fedez.

Jelentkezhetni

Káposztási J.
tisztartónál.

3-3

Alulirt ajánlja magát a t. cz. közönségnek a fényképészeti szakba vágó mindennemű munkák u. m.

A R C Z K É P E K

legkisebb alaktól életnagyságig, másolatok készítésére a legjutányosb áron. Fölvétel a kat. főelemi tanodában, minden szerdán, szombat s vasárnapon d. e. 11 órától d. u. 4 óráig, — még borús időben is — történik. B.-Gyarmaton 1874. mart. 20.

SZKLADÁNYI KÁROLY.

3-3

KÖZJURY: ELISMERŐ OKIRAT. **Bécsi világtárlat** 1873. TISZTELET-BELI JURY: HALADÁSI ÉREM.

Legkitünőbb minőségű

ROMÁN CEMENT

BENKÓ KÁROLY és társ.
gyárából

NYERGESUJFALUN.
ESZTERGOMMEGYÉBEN,

vizben s ingó talajon, úgy mint száraz földön, vízhatlan szilárd és tartós épületek és épületrészek készítéséhez, valamint mindennemű szobrászmunkához.

Megrendelhető és kapható hordó és zsákokban a legjutányosabb

GYÁRI ÁRON
a nyergesujfalusi cement-gyár raktárában

MARITSEK FERENCZ építésznél
Losonczon.

A szécsényi uradalom elad 100 pozsonyi mérő igen szép tavaszi búzát — melynek sulya kilánként 87 fontot tesz — mérőjét 8 frt. 60 krral számítva. — Ugyanitt 4 mázsa a legjobb minőségű burgundi répa mag is kapható — mázsáját 20 frttal számítva — úgy a tavasz búza mint a répamag is, kisebb részletekre is osztva, készpénz fizetés mellett adatik melyre nézve értekezhetni az uradalmi közp. tisztségnél Szécsényben.

3-3

1-3

Haszonbéri árverés

fog tartatni aprilis 15-én d. e. 10 órakor Bátorfaluban Hontmegyében. — A haszonbérbeadás tárgyát képezi: Vajda Mária férjezett Pillich Józsefné úrnőnek a bátorfalui és apáthi határokhán találtató jószág. — A haszonbéri időtartama: 6 év, kikiáltási összeg 700 ft. Ipolyágon 1874. évi martius 24.

Hederváry Antal,
árgondnok.

Boreladás.

Pajor István b.-gyarmati pinczejében 100 akónyi jó minőségű lehuzott fehér bor kisebb részletekben is eladó.